

-Pamebhamε

"Nimlɔv : 23 "Su : -Gblɔdhe -Kwe 2008

"Su -bha 'sëedhe -mü "Gwëetaawo

'WɔN -TAɔNG -MA 'GÜ 'SËEDHE

Ü faan dɔ ü -dewo draan- -sü -bha

-Pameame 'ö -kë -dɔ, -Gblüdë -a 'në 'wɔn -së -mü. Yi- -dhe -bha, -a -nu -gɔ. Kö 'ka
kwaa- naɔ -ma 'gü -nu kö 'ka ka faan dɔ -a ka -gɔ kö 'ka ka -de ma 'ka =gwëë bha 'aa
'sëedhe 'ka bha, -a -bɛn -wo pö -sü -bha 'kun 'mε -nu 'ö 'waa mε -yö -oo ?
zë -mε -nu yi ka faan -dedewo. Kwa -dega -a -nu faan dɔ 'wɔn 'bha

Kwaa- =danwo pö "sε 'gü -wɔn

-Duεε 'kpɪi- 'ö kwaa- 'në
do 'ö- =slɔɔ

-Lua "Zɔɔmi

-Lua "Zɔɔmi bha, -yö
-kë kwaa- danwo pö 'në
'ka 'yö go Sangtaa
Gbiaangwinng "sε 'gü.
Kwaa- 'në bha =në 'ö
-waa kë didhetëë 'kpɪi-

-dede 'ka. -Yö -gun
engziöniëë 'ka, "kεε ya
kë 'wɔn "pεpε 'ö -gban
"sënnng, diama... "siü
'bhü -nu -wɔn -bha
kwaa- "Kɔdivuaa -sε
ya- 'gü, =në ya kë -a

didhetëë zeneralö 'ka
'Biya.
'Wɔn bha -a zuë"
=niidadhe 'kpɪi- -yö kë
-kë 'Biya, kwaa- "su 'ö
-kë -gblɔdhe 'ka bha, -a
-bha -dhekpaɔyi

-kaongyaaga ö ga do
-naa 'ka (31 'mε-).
Mε -nu -wo -kë -nu
-dedewo.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.			ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu'en français.			ën	'kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:			ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.			ea	"kpεa	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.			ean	gεan"	scorpion	ü	"gü	brûler
Voici le reste de l'alphabet :			gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres Exemple Traduction			in	"bin	fleur	u	"tu	oreille
Aa	"kaa	gale	iin	"iin	ou	uu	"tuu	sauce
An	"gan	tirer	ι	"wι	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	cadeau	u	"gbu-	fort	très haut		
aɔ	kaɔ	perdrix	kw	=kwaa	main gauche	haut		
aɔn	'daɔn-	araignée	ng ¹	gbeng	nuit	moyen		
bh	-bho	cabris	oo	-zoo	chenille	bas		
dh	dhe	mère	ɔ	'pɔ	credit	très bas		
ee	=wee	sel	ɔn	"yɔn	huile	très haut + très bas		
ε	"pε	déchirer	ɔn	=yɔn	sang	haut + très bas		
εε	=wεε	moquerie	ö	pö	dire	moyen + très bas		
εn	-gεn	piéd	öö	töö	panier	bas + très bas		
εεn	=gblεεn	long	u	"su	lune	moyen + très haut		
ë	pë	chose	un	bun	tombeau	moyen + haut		
			uun	=yuun	asticot			

-Kwaa "Kodivua -se 'gü -wən Me -nu dhongdhe 'ö kwaa- "se 'gü

Dhongdhe -wən 'ö ya
'wo -ya pö -sü -bha
kwaa- "se ya- 'gü, -a yi
'në 'bha -ya =gwëë.
'Wən bha -yö -gban 'me
-nu 'ö 'sëedhe "wëë
'bha 'yaa- -nu -gö, =në
-a -bha. -A -wən 'gü,
-wa -dhe 'me -nu 'ö 'wo
"dhü bha, -a -nu -gö kö
-wo woo- 'sëedhe kë.
'Kwa- pö "dhü kö kwa-

-pö 'kaatö didanngtite.
-Waa pö woo- kë, -wo
-möö -a -bha 'ö 'wo dho
woo- nesanngsü
'sëedhe 'ka "iin ya kë
=dhe 'yaa ü -gö, ü -möö
-bha 'ü dho ü 'kpö -me
-nu bha, me do -bha
'sëedhe 'ka. 'Kö 'zü =wa
ga, ü -möö -bha 'ü dho
ga -a -naa ga 'sëedhe
bha- do 'ka kaa- ü do

-me do 'dhö =dhe ü
"sëë- 'dhö.

=Ya 'go- 'dhe bha- 'gü,
-kwaa 'wən do 'ka =dhe
"kunmana "bhlëng 'në
("Su Plefe) -nu bha, -a
-nu këng -yaaga (300)
-nu -wo -ya -sü 'ka 'nu
"kwi -pö -nu 'gü. =Ya
'go mü, kwaa- "se -kö
"pëen -nu 'gü, "su Plefe

-dee -nu =wa nu "se -kö
-kaong -yiisiö -dhe (40).
-Dhe -nu bha 'döandhö,
'Mëë -nu -waa wo -do
-bha -nu -wo -dho kë
'sëedhe -nu 'ö 'wo "dhü
bha, -a -nu kë -dhe -nu
'gü.
'Wən -nu bha -wo -kë
"dhü kö kwaa- "se -yö
'waannu -së.

"Kpungtaadhe -wən -bha

Metii "se -nu
-wo saan" 'gü

"Kodivuaa, Buukina, Kamerunö, Senegalë, Gabon, Gine, Etiopi, Gana, Sudan,
Uganda, Burongdi, Tiadë, Somali, Lezoto, Zingbawe, Eritre, Liberia, Moritani...

-Më =në -kë 'yö pë
=gban sönng 'dhö -da
'gü =dhe -kö bha- 'dhö
?

Kë 'ö wo "dhü bha, -a
-gen -blëesü -mü =dhe
"sëgö -nu 'wo -kë
'Engdë, Tailanngdë,
Vietënamö, Ezitö -nu
'ka 'ö metii "se -nu 'wo
gun -mlü 'dho sië -a
-nu -gö bha, 'waa wo
-kö bho 'zü woo- -mlü
'gü kö -wa "dhöödo.
"Këë kö Tailanngdë
bha, =në "sëgö -blëesü
'ö -mlü 'dhö- 'gü
"kpungtaa, -a 'ka.
'Engdë =në "sëgö
-yaaga -naa 'ka.
Vietënamö =në -a
-kaongdo ö ga =plë

-naa 'ka 'yö Ezitö 'ö
"saople -naa 'ka.

Tailanngdë -ya -pö ö
bha -mlü bha yöö- 'to
ö bha "se 'gü -me -nu
=në- -nu -gö. "Su 'ö -kë
-gblögön 'ka bha (Avil)
bha, -a -dhekpäyö
-blëesü (1) bha, 'yö
'Engdë 'ö pö
'gbaandhö =dhe 'yii
'dho ö bha -mlü
"dhöödo "se "wëë -nu
-gö 'zü.

'Yö "su 'ö -kë "zru 'ka
(maasë) bha, -a -bha
-dhekpäyö -kaong =plë
ö ga "saaga (28) bha,
'yö vietënamö 'ö -kö
-mlü nu -sü -bha. -A
-dhekpäyö do bha 'zü,
'yö Ezitö 'ö ö -bha -kë
'ka 'pö. "Këë -a -bha

'kö bha, -ya -pö ö dho-
kë "dhü "su "söödo
=në- 'ka. 'Siinö -se =de
'pö =ya ö -bha "dhiü
'gbaannu. "Se -nu 'kö
'wo bha, wo -zë -mlü
-saan 'yaa -nu -bha
tongtongdhö.

'Wən bha -a -kë "dhü
-sü bha 'gü, -yö =gböön
-sü 'ka kwa -ta.
=Dozinng -ziaan 'ö-
-dho 'yaa me 'gbe kë
ya, -a bhöö 'ö gun
'wëë- "gblü =plë waa-
'wëë- këng "saodo
(13.000) bha, =ya kë
'wëë- "gblü -yaaga
(15.000).

Saan" bha "se 'gbe
-dede -wa 'gü =dëë. 'Pë
-nu 'ö -nu sönng 'dhö

-da "dhiü bha, wo -mü:
-mlü, "nönö, "yön,
'bluu- -bi, 'sanngsü 'ö
-da 'ka -a "wëë 'gbe
-dede -nu -bha.
'Biya -blëesü 'gü,
dhebë -nu -wo -dho
töö 'në (panie) -nu =në
'ka "dhöö 'kwëë-. "Këë
do 'dhe 'ö 'kwa- wo
=dëë ya, "mlang 'në
-nu (sase) =në 'ö 'wo-
'kun 'ka wo kwëë-.
'Wëë- -wən -dede -mü.
=Dhooko -nu, 'yuöö-
-ye -sü -nu, "nönö
=kplü 'kun -sü -nu,
sipageti -nu 'ö gun
-bhö sië "dööka, -a -nu
=gban =wa kë 'wən zii
"iin -kwe -zlaan =në
-nu 'ka "töng ya- 'gü.

Me =slöö -pë -nu -wän

Tapë -dee 'ö -nu, 'wo -dhe Zatrofa

Tapë 'ö "dhü bha, "dhü -mü. -A ga "yi bha, 'yö 'wo- -kë 'sanngsü 'ka. -A ta -sü zü =ya bho kwa -gö "kədivuaa -se ya 'gü "yänbhuklöö (Dingbokro) -dhe waa-Taabo -dhe 'gü. -A didhetëë 'ö -kë Anet Wlozie 'ka, -ya -pö pë bha -a "kadhi "gblüdo (1000) =në yöö ta =kö 'pö- -dhe 'wo- -dhe

Feteasu "Yänbhuklöö "pëen -ta. -A 'dhe 'ö- ta -wän 'dhö 'dhö Taabo -yö -dho kë- 'gbe. "Kadhi "gblü =plë (2000). 'Pödhë 'ö -kë Usu -dhe 'ka, -a "kadhi këng do (100) =në =ya ta =kö. Pë bha, Bhangbhaköö (Banngba ko) -më -nu -zë -waa zü bho -a yi =ya =gwëë.

Mali -dhe =në "se -blëesü 'ka metii "se -nu 'ö 'wo 'yënn- -pö -zian 'ka bha, -a -nu 'gü. Zatrofa bha, -yö 'sanngsü =në nu. Waa- -bhö =dhe këng (kpë), -kaa, sö, 'ö 'wo 'sanngsü nu "këë 'ö 'wo- -nu -bhö bha, wo -zë -a -nu 'dhö. Zatrofa bha -yö -dhi "se "kpëa 'gü 'pö. -Ziaanwo

-yö -dhi "se "kpëa =në- -nu 'gü 'gbe =dhe Mai, Buukina, Senegalë -dhe -nu 'dhö. 'ö "kədivuaa, -yö -dho dhi 'pö 'Kədhəgö "pëen -nu -ta. Pë bha, -a "təngdhö do -yö 'wëë- "gblü -kaəng -yiisiö ö ga "saaga (240.000).

'Wän 'ö -gban -potaasü -wän -bha.

'=Bhöö "iin =bhlü "yän bha, =bedhe "gbu- -mü

'Më -nu 'ö -kë =dhe ka ga -yö 'ko "dhiü -dhe -nu -wo -nëesü "iin 'ö ka kpiöö- (kploogö) -nu, "iin ka ko -nu 'wo to -nëesü bha, 'ka 'dho ka -de sëëbho 'zü =bedhe "wëë 'bha mää- -sü 'ka. -Kaa =bedhe "gbu- -ga. -Ka =bhöö "iin =bhlü

"yän mää- kö 'ka- zii sië ka -dhe 'ö to -nëesü bha, -a -dhe 'gü. "Vaandhö "wë =ni kö 'ka ka "klüöklü.

Ko kë =bedhe doseng do =në:

1) -Ka -yabha 'ö -kë ai 'ka bha, -a kpö -yaaga 'sü.

2) -ka "tukpë 'sü.

'Ka ka bo -yabha bha, -a "këë bho -sü 'ka- -bha, -kaa dhiëë kö 'ka- -da "tukpë "piü 'ka- -nu -kpa. 'Ka ka bo- -kpa sü 'ka kö 'ka- 'kpö ka ko bha- -bha.

'Më 'ö =bedhe 'dhe bha- -zön, -wa -dhe Tənnngga Lazaa.

'Gü -kplüdhe:

'Më ö ü 'gü =ya -kpü, -a =bedhe =në. -Bhö "sëë -slëë "kpëa -bi bho. 'Bha- =kpëng, -a -bi bha, 'ü- kaan- "kaflu "yi ka kö 'ü mü. Yöö do bha, -yö zuë" kë =bedhe 'ka.

'Wän 'ö -gban troo -nu -bha më wəkə -nu 'gü

Seku Bhangbha (Banngba), 'ö gun -dhoo kpö -zuö "gbu- do 'ka, yaa mü 'zü

'Seku -bha "yua bha =ya =gwëë- -bha. -Yaa sëë -dedebho. -A -wän -yö -sëë "kwi -a "su 'ö -kë avrilë 'ka 'ö kwa -zë 'kwa- -dhe -gblögon bha, -a -bha -dhekpəyi -kaəng do ö ga "saaga

'ka =dhətrəö =plöö -dhe 'kpii- 'ö Trəsievilë 'Biya bha =në- 'gü, 'yö- -wëë -yö bho Wiliamvilë "su do bha -a -dhekpəyi -kaəng =plë 'ka. 'Seku -yö kë ö bha =badhong 'kpii- -blëesü

-zuö dənnggele Odiene 'gü. 'Yö go mü 'yö -da Aflika 'gü, 'yö -da =tən Asekö 'gü. Wo =në 'wo kë 'kupö 'ö gun Senegalë bha- sü 1992. -Yö kë =badhong -zuö 'pö Gabənnng -më -nu

kpö 'gü. =Dhe 'ö go mü 'yö dho Staadë 'ö 'Biya -a 'gü. -Yö -to mü =naa 'yö "yua 'dhö- kun. -Kwe "səədhə =në- -kë "yua bha- 'gü.

"Yu -wən

-Məəsii mi do 'ö nu "Kudivuaa

'Wən ya -a yi =gwëë kö "Kədivuaa -sə -yö -tun =kö -së -dedewo 'wëëga -wən 'gü. -Məəsii mi	bha 'yö 'wo- pö- -dhe -a -nu -gə mü =dhe 'wëë- -yö "kədivuaa. -Aga 'yö treng- sü 'ö nu 'ö	=loo -Buakεε. -A -go treng- 'gü -sü =në "gbu-, 'yö -kpan 'wëëga "səədhu -bha "sia-. Kö -yaa	pö : «A 'wëëga, 'bhaa do 'maa =loo -zë bho -ee?»
---	---	---	--

"Gwënnng

«'Mε 'ö yöö ö bha 'gben- zë, 'yö- pö "fii -ya -bha» 'Mε 'ö- dewo -dho 'yaa- kē, 'yö- pö : n
-dewo draan- sü yöö 'dho n 'ka 'mε.

Pë -Wlangda -sü

Kwaa- 'sëédhe 'gbε -wo -dho -wo "kpεnnng -kwaa "su 'ö -kë -yrü 'ka 'ö "kwi 'dhö- -dhe	desanngblë bha, -a "dhəəgə -totaama -sü 'ka. =Dhe "dhü kö -kwa kwa -baa 'kwa	'wëëga 'në 'bha -ya kwa -kə "səə.
---	--	--------------------------------------

'Wən "vlaanvlaan -nu 'wo kē -sü 'gü =dεε.

Dhebë 'në do =në 'ö =draan gləə "kεε -ta "dhəə 'kwëë- yö -ya dhebë "wεε 'bha 'ö gun ö bha -fluu kē sië -kpinng "dhiü "dhəə 'kwëédhe do bha- 'gü, -a -gə "yən "wən -sü =bhaa.	Kö -kwaa -kë -së, 'kwa 'dho gləə "kεε -zuö -kə 'ö -dhi kwa -dhe -a 'ka. 'kwa 'dho kē- 'wən yaa kē -mε 'ka kwa këyəə -nu 'ka. U -bha =ya kē	'wən -së kē -sü 'ka, 'yö - Zlaan =de 'pö yö dho ü -ta 'kun-. Kö 'bha- 'gü kö Atanna -yö ü -ta 'kun bha 'aa -yö kē!
---	--	---

'Ka ka bo 'sëédhe ya- -wo pö -sü 'ka, 'wən 'bha =ya kē ka -gə kö 'ka pö yi -dhe, -ka
'sëédhe kē kö 'ka bə. Yii- 'dresü -mü **08 BP 857 Abidjan 08** 'ka. Tel. **08 18 08 88 / 06 39 04
88**

'Mε -nu 'ö 'wo 'sëédhe 'ö ya- -kē, wo -mü =Sai Zoiasü , "Dhəəgbö Zafe, =Kesı Məyan
Dhifəngsü, Valangten Vidrinö waa- Edhena Pedhekwalösökaya 'ö- -nu =gban =plε 'wo
go Dhusi 'ö -da "Anesü 'ö go 'Suisü , -a -nu 'ka.

-Pamebhamε

"Nimlɔɔ : 23 "Su : -Gblɔdhe -Kwε 2008

"Su -bha 'sëédhε -mü "*Gwεetaawo*

‘Wɔn yaa kë -sü =ya sɔ =dεε -dedewo

‘Ně dhebě ‘ně ya, -a -kwε -yö kaɔng do ö ga do ‘yö dho ö dhuëë- =keng- ‘yö- dhuëë bha ‘ö ‘gu do- -bha.